Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 14 juni 2016 *

”Överklagande — Ledamot av Europaparlamentet — Ersättning för kostnader för assistentstöd till parlamentsledamöter — Återbetalning av felaktigt utbetalda belopp — Återkrav — Tillämpningsföreskrifter för parlamentets ledamotsstadga — Iakttagande av rätten till försvar — Principen om opartiskhet — Preskription — Förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 — Artiklarna 78 81 — Delegerad förordning (EU) nr 1268/2012 — Artiklarna 81, 82 och 93 — Principen om skydd för berättigade förväntningar — Skälig handläggningstid”

I mål C-566/14 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 6 december 2014,

Jean-Charles Marchiani, Toulon (Frankrike), företrädd av advokaten C.-S. Marchiani,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europaparlamentet, företrätt av G. Corstens och S. Seyr, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden K. Lenaerts, vice-ordföranden A. Tizzano, avdelningsordförandena R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič (referent), J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadjiev, C. Toader, D. Šváby och F. Biltgen samt domarna J.-C. Bonichot, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C.G. Fernlund, C. Vajda och S. Rodin,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitiesekreterare: handläggaren V. Giacobbo-Peyronnel,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 8 december 2015,

och efter att den 19 januari 2016 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: franska.

Dom

1 Jean-Charles Marchiani har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 10 oktober 2014, Marchiani/parlamentet (T-479/13, ej publicerad, EU:T:2014:866) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogillade tribunalen Jean-Charles Marchianis talan om ogiltigförklaring av det beslut som fattats av Europaparlamentets generalsekreterare den 4 juli 2013 om återkrav av ett belopp på 107 694,72 euro från honom (nedan kallat det omtvistade beslutet) och av den dithörande debetnotan nr 2013-807 av den 5 juli 2013 (nedan kallad den omtvistade debetnotan).

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning (EU, Euratom) nr 966/2012

2 I artikel 78, med rubriken ”Fastställande av fordringar”, i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 (EUT L 298, 2012, s. 1) föreskrivs följande:

”1. Fastställandet av en fordran är den handling genom vilken den behöriga utanordnaren ska

a) kontrollera att skulden existerar,

b) bestämma eller kontrollera att skuldbeloppet är riktigt, och dess storlek,

c) kontrollera fordringens förfallovillkor.

2. Egna medel som ställs till kommissionens förfogande och varje fordran som är säker, likvid och förfallen till betalning ska fastställas genom ett betalningskrav som lämnas över till räkenskapsföraren, åtföljd av en debetnota ställd till gäldenären, och båda dokumenten ska upprättas av den behöriga utanordnaren.

3. Betalningar som skett på felaktiga grunder ska återkrävas.

4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 210 med avseende på närmare bestämmelser för fastställandet av fordringar, inbegripet förfaranden och styrkande dokument samt dröjsmålsränta.”

3 Artikel 79 i förordningen har rubriken ”Godkännande av inkassering”. I artikel 79.1 föreskrivs följande:

”Ett godkännande av en inkassering är den handling genom vilken den behöriga utanordnaren genom att utfärda ett betalningskrav ger räkenskapsföraren instruktion att inkassera den fordran som den behöriga utanordnaren har fastställt.”

4 Artikel 80 i förordningen har rubriken ”Regler om inkassering”. I artikel 80.1 föreskrivs följande:

”Räkenskapsföraren ska ansvara för betalningskraven för fordringar som den behöriga utanordnaren fastställt på vederbörligt sätt. Räkenskapsföraren ska utöva tillbörlig aktsamhet för att säkerställa att unionens fordringar betalas samt att unionens rättigheter tillvaratas.

Räkenskapsföraren ska kräva in medel genom avräkning i de fall samma gäldenär har en fordran på unionen. Sådana fordringar ska vara säkra, till ett fastställt belopp och förfallna till betalning.”

5 Artikel 81 i förordning nr 966/2012, med rubriken ”Preskriptionstid”, har följande lydelse:

”1. Unionens fordringar på tredje man och tredje mans fordringar på unionen ska preskriberas efter fem år; detta ska dock inte påverka tillämpningen av särskilda förordningar eller av [rådets beslut 2007/436/EG, Euratom av den 7 juni 2007 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel (EUT L 163, 2007, s. 17)].

2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 210 med avseende på närmare bestämmelser om preskriptionstiden.”

6 Artikel 81.1 i förordning nr 966/2012 är formulerad på liknande sätt som artikel 73a i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget (EGT L 248, 2002, s.1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EG, Euratom) nr 1995/2006 av den 13 december 2006 (EUT L 390, 2006, s. 1).

Den delegerade förordningen (EU) nr 1268/2012

7 Artikel 81 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1268/2012 av den 29 oktober 2012 om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 966/2012 (EUT L 362, 2012, s. 1) har följande lydelse:

”Vid fastställandet av fordringar ska den behöriga utanordnaren försäkra sig om följande:

a) Att fordran är säker, vilket innebär att den inte är underställd några villkor.

b) Att fordran är likvid och fastställd exakt i form av ett belopp.

c) Att fordran har förfallit och inte omfattas av någon ytterligare betalningsfrist.

d) Gäldenärens identitet.

e) Att de belopp som skall inkasseras tillförs rätt budgetrubrik.

f) Att verifikationerna är formellt korrekta.

g) Att principen om en sund ekonomisk förvaltning följs, särskilt i enlighet med de kriterier som avses i artikel 91.1 a.”

8 Artikel 82.1 och 82.2 i denna delegerade förordning har följande lydelse:

”1. Fastställandet av en fordran ska bygga på styrkande handlingar där unionens rättigheter intygas.

2. Före fastställandet av fordran ska den behöriga utanordnaren personligen kontrollera de styrkande handlingarna eller på eget ansvar förvissa sig om att detta har gjorts.”

9 Artikel 93 i denna delegerade förordning har rubriken ”Regler för preskriptionstider”. Den har följande lydelse:

”1. Preskriptionstiden för unionens fordringar på tredje man ska börja löpa i och med utgången av den tidsfrist som meddelats gäldenären i debetnotan i enlighet med artikel 80.3 b.

Preskriptionstiden för tredje mans fordringar på unionen ska börja löpa den dag då dessa fordringar förfaller till betalning med stöd av det motsvarande rättsliga åtagandet.

…

6. Sedan preskriptionstiden enligt punkterna 1–5 har löpt ut ska en fordran inte längre uppbäras.”

10 Lydelsen av artikel 93.1 i den delegerade förordningen nr 1268/2012 motsvarar lydelsen av artikel 85b.1 i kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 av den 23 december 2002 om genomförandebestämmelser för förordning nr 1605/2002 (EGT L 357, 2002, s. 1), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 478/2007 av den 23 april 2007 om ändring av förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 om genomförandebestämmelser för förordning nr 1605/2002 (EUT L 111, 2007, s. 13).

Bestämmelser för kostnadsersättning och andra ersättningar till Europaparlamentets ledamöter

11 Artikel 27.3 i bestämmelserna för kostnadsersättning och andra ersättningar till Europaparlamentets ledamöter (nedan kallade bestämmelserna för kostnadsersättning), i den lydelse som var i kraft till och med den 14 juli 2009, hade följande lydelse:

”Om generalsekreteraren i samråd med kvestorerna konstaterar att otillbörliga belopp har betalats ut till en ledamot i form av traktamenten som anges i dessa bestämmelser, ska han se till att berörd ledamot återbetalar dessa belopp.”

12 I artikel 68, med rubriken ”Återkrav av felaktiga utbetalningar”, i beslutet av Europaparlamentets presidium av den 19 maj och 9 juli 2008 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets ledamotsstadga (EUT C 159, 2009, s. 1), i den lydelse som är gällande från den 21 oktober 2010 (EUT C 283, 2010, s. 9) (nedan kallade tillämpningsföreskrifterna), föreskrivs följande:

”1. Samtliga felaktiga utbetalningar i samband med tillämpningen av dessa tillämpningsföreskrifter ska återkrävas. Generalsekreteraren ska ge instruktioner om att beloppen ska drivas in hos den berörda ledamoten.

2. Samtliga beslut i återbetalningsfrågor ska fattas för att säkerställa ett fullgott utförande av uppdraget som ledamot och för att parlamentets verksamhet ska fungera väl. Den berörda ledamoten ska höras av generalsekreteraren innan ett beslut fattas.

3. Denna artikel ska även tillämpas på före detta ledamöter och på tredje parter.”

13 Avdelning III i dessa tillämpningsföreskrifter, med rubriken ”Allmänna och avslutande bestämmelser”, innehåller ett kapitel 4 med ”Slutbestämmelser”. I detta kapitel 4 återfinns artikel 72, med rubriken ”Klagomål”. Den har följande lydelse:

”1. En ledamot som anser att dessa tillämpningsföreskrifter inte tillämpats korrekt av den behöriga avdelningen kan framföra ett skriftligt klagomål till generalsekreteraren.

Generalsekreteraren ska i sitt beslut om klagomålet ange de skäl som ligger till grund för beslutet.

2. En ledamot som inte samtycker till generalsekreterarens beslut får, inom två månader efter att beslutet meddelats, begära att ärendet hänvisas till kvestorerna, som ska fatta beslut efter samråd med generalsekreteraren.

3. Om en part i ett klagomålsförfarande inte samtycker till det beslut som antagits av kvestorerna får han eller hon, inom två månader efter att beslutet meddelats, begära att ärendet hänvisas till presidiet, som ska fatta det slutgiltiga beslutet.

4. Denna artikel ska också tillämpas på ledamotens rättsliga efterträdare och på före detta ledamöter och deras rättsliga efterträdare.”

14 Artikel 74 i tillämpningsföreskrifterna har följande lydelse:

”Med förbehåll för övergångsbestämmelserna i avdelning IV upphör bestämmelserna för kostnadsersättning att gälla den dag då ledamotsstadgan träder i kraft.”

Bakgrund

15 Jean-Charles Marchiani var parlamentsledamot under perioden 20 juli 1999–19 juni 2004. Under åren 2001–2004 anlitade han T och T samt, under åren 2002–2004, B som parlamentsassistenter. Den 30 september 2004 underrättades parlamentets ordförande av en undersökningsdomare vid Tribunal de grande instance de Paris (Frankrike) om att de uppgifter som utförts av T och T under åren 2001–2004 skulle kunna sakna koppling till arbetet som parlamentsassistent.

16 Genom beslut av den 4 mars 2009, efter ett kontradiktoriskt förfarande och efter att ha hört kvestorerna den 14 januari 2009, fastställde parlamentets generalsekreterare (nedan kallad generalsekreteraren) att 148 160,27 euro hade betalats ut på oriktig grund till klaganden enligt artikel 14 i bestämmelserna för kostnadsersättning. Generalsekreteraren anmodade parlamentets utanordnare att vidta erforderliga åtgärder för att kräva tillbaka detta belopp.

17 Samma dag ställde parlamentets utanordnare ut en debetnota till klaganden med krav på återbetalning av 148 160,27 euro.

18 Den 14 augusti 2009, sedan Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) hade mottagit de handlingar avseende de aktuella oegentligheterna som generalsekreteraren hade översänt den 21 oktober 2008, underrättade Olaf parlamentet och klaganden om att en utredning hade inletts.

19 Den 14 oktober 2011, efter att ha genomfört utredningen och hört klaganden den 6 juli 2011, översände Olaf en kopia av den slutliga utredningsrapporten till parlamentet (nedan kallad Olafs rapport). I rapporten drog Olaf slutsatsen att klaganden felaktigt hade erhållit ersättning för tjänster som utförts av T, T och B och rekommenderade parlamentet att vidta erforderliga åtgärder för att kräva tillbaka det utestående beloppet. Den 25 oktober 2011 underrättade Olaf klaganden om att utredningen var avslutad.

20 Den 28 maj 2013 underrättade generalsekreteraren klaganden om sin avsikt att, på grundval av Olafs rapport och i enlighet med artikel 27.3 i bestämmelserna för kostnadsersättning, kräva tillbaka hela det belopp som parlamentet betalat ut avseende T, T och B. Klaganden uppmanades att yttra sig i detta avseende.

21 Generalsekreteraren hörde klaganden vid en utfrågning den 25 juni 2013. Den 27 juni 2013 skickade klaganden ett protokoll från utfrågningen till generalsekreteraren. Generalsekreteraren hörde kvestorerna den 2 juli 2013.

22 I det omtvistade beslutet konstaterade generalsekreteraren att det i beslutet av den 4 mars 2009 föreskrevs ett återkrav på 148 160,27 euro, men att i själva verket ytterligare 107 694,72 euro felaktigt hade betalats ut till klaganden. Generalsekreteraren anmodade därför parlamentets utanordnare att

vidta erforderliga åtgärder för att kräva tillbaka det sistnämnda beloppet. Generalsekreteraren fann i huvudsak att klaganden inte hade inkommit med uppgifter som kunde styrka att T, T och B hade arbetat som parlamentsassistenter

23 I det omtvistade beslutet konstaterades att sammanlagt 255 854,99 euro hade betalats ut som ersättning för kostnader för assistentstöd till parlamentsledamöter och att en del av detta belopp varit föremål för beslutet av den 4 mars 2009. Slutsatsen blev att ytterligare 107 694,72 euro hade betalats ut i strid med bestämmelserna för kostnadsersättning och måste krävas tillbaka. Den 5 juli 2013 utfärdade parlamentets utanordnare den omtvistade debetnotan med krav på återbetalning av 107 694,72 euro senast den 31 augusti 2013.

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

24 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 3 september 2013 väckte klaganden talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet och den omtvistade debetnotan.

25 Till stöd för sin talan anförde klaganden fem grunder. Den första grunden avsåg ett åsidosättande av det förfarande som föreskrivs i tillämpningsföreskrifterna samt av principerna om kontradiktoriskt förfarande och rätten till försvar. Den andra grunden avsåg en felaktig tillämpning av bestämmelserna för kostnadsersättning, den tredje en oriktig bedömning av de styrkande handlingarna och den fjärde bristande opartiskhet hos generalsekreteraren. Den femte grunden avsåg preskription av de belopp som återkravet gällde. Klaganden yrkade även att tribunalen skulle ogiltigförklara debetnotan med hänsyn till att beloppen i fråga var preskriberade och att den som undertecknat den omtvistade debetnotan inte hade gjort det i egenskap av utanordnare.

26 Genom den överklagade domen ogillade tribunalen klagandens talan i sak, utan att pröva de invändningar om rättegångshinder som parlamentet gjorde gällande.

Parternas yrkanden i målet om överklagande

27 Jean-Charles Marchiani har yrkat att domstolen ska upphäva den överklagade domen.

28 Parlamentet har yrkat att domstolen ska

— ogilla överklagandet, och

— förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning av överklagandet

29 Klaganden har åberopat fem grunder till stöd för sitt överklagande.

30 Parlamentet har i första hand yrkat att överklagandet ska avvisas i sin helhet. Parlamentet har, i andra hand, åberopat att överklagandet ska avslås eftersom de grunder som åberopats delvis inte kan tas upp till sakprövning och i övriga delar saknar fog.

Kan överklagandet upptas till sakprövning i sin helhet?

31 Parlamentet har gjort gällande att överklagandet ska avvisas i sin helhet, eftersom klaganden i huvudsak endast upprepar de grunder och argument som redan framförts inför tribunalen, utan att specifikt argumentera med avseende på tribunalens resonemang i den överklagade domen.

32 Domstolen gör emellertid följande bedömning i denna del. Parlamentets argumentation är allmänt hållen och styrks inte på något sätt av någon tydlig analys av den argumentation som klaganden har utvecklat i sitt överklagande.

33 Under dessa omständigheter ska avvisningsyrkandet ogillas i den del det avser överklagandet i dess helhet.

34 Slutsatsen i föregående punkt påverkar inte prövningen av om vissa punkter var för sig kan upptas till sakprövning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 2013, Frankrike/kommissionen, C-601/11 P, EU:C:2013:465, punkterna 70, 71 och 73).

Den första grunden

Parternas argument

35 Klaganden har som sin första grund, vilken består av sex delgrunder, i huvudsak åberopat att tribunalen tillämpat tillämpningsföreskrifterna felaktigt, angett motsägelsefulla skäl i den överklagade domen och åsidosatt principen om iakttagande av rätten till försvar.

36 Parlamentet har invänt att den första, den femte och den sjätte delen av den första grunden inte kan prövas. Genom dessa delgrunder begränsar sig klaganden nämligen till att, utan att särskilt ifrågasätta tribunalens skäl i den överklagade domen, upprepa den argumentation som framfördes inför tribunalen. I övrigt är denna grund delvis verkningslös och delvis ogrundad.

Domstolens bedömning

37 När det gäller frågan huruvida den första, den femte och den sjätte delen av den första grunden ska avvisas, vilket parlamentet har gjort gällande, erinrar domstolen om följande. När en part har ifrågasatt tribunalens tolkning eller tillämpning av unionsrätten kan de rättsfrågor som prövades av tribunalen på nytt tas upp till prövning i målet om överklagande. Om en part inte på detta sätt kunde utforma sitt överklagande med stöd av grunder och argument som redan åberopats vid tribunalen, skulle nämligen överklagandeinstitutet förlora en del av sin betydelse (se, bland annat, dom av den 21 september 2010, Sverige m.fl./API och kommissionen, C-514/07 P, C-528/07 P och C-532/07 P, EU:C:2010:541, punkt 116).

38 Även om vissa delar av den argumentation som i detta fall utvecklats av klaganden i samband med den första grunden saknar stringens, framgår det dock tydligt av överklagandet att de argument som utvecklats i samband med den första, den femte och den sjätte delen av denna grund syftar till att visa att tribunalen tillämpat tillämpningsföreskrifterna på ett felaktigt sätt och åsidosatt klagandens rätt till försvar. Dessa delgrunder kan därmed tas upp till sakprövning.

39 Klaganden har i den första delen av sin första grund gjort gällande att tribunalen missförstått den uttryckliga lydelsen av artikel 68.3 i tillämpningsföreskrifterna, enligt vilken denna bestämmelse även tillämpas på före detta ledamöter och på tredje parter, när den fann att dessa tillämpningsföreskrifter inte var tillämpliga på det förfarande avseende återkrav som pågår mot klaganden, även om det är klarlagt att klaganden är en före detta ledamot.

40 Det framgår i detta hänseende av artikel 68.1 i tillämpningsföreskrifterna att ”[s]amtliga felaktiga utbetalningar i samband med tillämpningen av dessa tillämpningsföreskrifter ska återkrävas.” Artikel 68.1 preciserar på detta sätt denna artikels materiella tillämpningsområde, som begränsas till att avse återkrav av utbetalningar som skett i samband med tillämpningen av dessa tillämpningsföreskrifter. Det är utrett att de medel som detta mål rör har utbetalats till klaganden i

enlighet med bestämmelserna för kostnadsersättning och inte enligt tillämpningsföreskrifterna, vilka trädde i kraft efter det att de omtvistade utbetalningarna gjorts. Tribunalen gjorde således inte någon felaktig rättstillämpning när den i punkterna 27 och 28 i den överklagade domen fann att artikel 68 i tillämpningsföreskrifterna inte var tillämplig i målet. Det förhållandet att denna bestämmelse hänvisar till före detta ledamöter saknar betydelse i detta avseende.

41 Det kan dessutom påpekas att enligt artikel 72.1, 72.3 och 72.4 i tillämpningsföreskrifterna, syftar denna bestämmelse till att inrätta ett klagomålsförfarande som gör det möjligt för generalsekreteraren att behandla invändningar som görs av ledamöter och före detta ledamöter samt deras rättsliga efterträdare som rör huruvida dessa tillämpningsföreskrifter tillämpats på ett korrekt sätt i deras fall. Eftersom tribunalen korrekt slagit fast att det förfarande som bedrevs mot klaganden om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp inte grundade sig på artikel 68 i tillämpningsföreskrifterna, kan inte varje invändning som åberopades av klaganden angående förfarandets förlopp betraktas som ett klagomål i den mening som avses i denna artikel 72.

42 Tribunalen gjorde således inte någon felaktig rättstillämpning när den i punkterna 27, 28 och 31 i den överklagade domen fann att tillämpningsföreskrifterna inte vara tillämpliga på förfarandet avseende återkrav av de fordringar som målet avser.

43 Under dessa omständigheter är det inte heller möjligt att godta den femte delen av denna grund, enligt vilken tribunalen gjort en felaktig rättstillämpning när den fann att det omtvistade beslutet kunde fattas med stöd av artiklarna 78–80 i förordning nr 966/2012, trots att endast tillämpningsföreskrifterna borde ha tillämpats på det förfarande avseende återkrav av felaktigt utbetalda belopp som bedrevs mot en före detta ledamot.

44 Enbart det förhållandet att artiklarna 78–80 i förordning nr 966/2012 inte innehåller några regler som specifikt rör förfarandet avseende inkassering av fordringar från ledamöter av Europaparlamentet, utan avser fastställande av unionens fordringar och godkännande av inkassering, såsom tribunalen påpekade i punkt 31 i den överklagade domen, kan nämligen inte medföra att tillämpningsföreskrifterna blir tillämpliga i strid med deras materiella tillämpningsområde.

45 Överklagandet kan således inte vinna bifall på den första och den femte delen av den första grunden.

46 När det gäller den andra och den fjärde delen av den första grunden – i vilka den överklagade domen påstås innehålla en motsägelsefull motivering av om artikel 68 i tillämpningsföreskrifterna och om bestämmelserna för kostnadsersättning är tillämpliga i förevarande fall – grundar sig dessa delgrunder på en felaktig tolkning av den överklagade domen.

47 För det första fann nämligen tribunalen, i punkterna 27 och 28 i den överklagade domen, att tillämpningsföreskrifterna inte var tillämpliga i det förfarande som bedrevs mot klaganden och angav därefter tydligt, i punkt 29 i den domen, att den prövade klagandens argument avseende en felaktig tillämpning av artiklarna 68 och 72 i tillämpningsföreskrifterna ”oberoende av frågan om återkrav av felaktigt utbetalda belopp skulle ske med stöd av tillämpningsföreskrifterna” och ”under antagande att tillämpningsföreskrifterna hade varit tillämpliga”. Av detta följer att tribunalens motivering i den överklagade domen angående huruvida artikel 68 var tillämplig i förevarande fall inte var motsägelsefull, mot bakgrund av att det endast var för fullständighetens skull som tribunalen prövade huruvida tillämpningsföreskrifterna hade åsidosatts.

48 För det andra framgår det av den överklagade domen att tribunalen, i punkt 27 i den domen, fann att även om utbetalningen av de berörda beloppen, som gjordes under åren 2001–2004, gjordes med stöd av bestämmelserna för kostnadsersättning, så upphävdes dessa bestämmelser, såsom tribunalen påpekade i punkt 30 i den domen, den dag då Europaparlamentets beslut 2005/684/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (EUT L 262, 2005, s. 1) trädde i kraft. Under dessa förhållanden var det korrekt av tribunalen att, i punkt 31 i den överklagade

domen, finna att förfarandet för att återkräva felaktigt utbetalda belopp, i samband med vilket det omtvistade beslutet fattades år 2013, inte kunde grunda sig på bestämmelserna för kostnadsersättning. Detta medförde inte att domen på något sätt blev motsägelsefull.

49 För övrigt, såsom framgår av punkterna 40–44 i denna dom, bedömde tribunalen korrekt att tillämpningsföreskrifterna inte var tillämpliga i detta fall. Mot denna bakgrund kan det även konstateras att den tredje och den fjärde delen av klagandens första grund – som avser en felaktig tolkning av samspelet mellan artiklarna 68 och 72 i nämnda tillämpningsföreskrifter samt en missuppfattning av innehållet i skrivelsen av den 27 juni 2013, som, enligt klaganden, borde ha betraktats som ett klagomål i den mening som avses i artikel 72 – riktar sig mot sådana domskäl i den överklagade domen som angetts för fullständighetens skull. Dessa delgrunder kan därmed enligt domstolens fasta praxis inte leda till att domen upphävs (se dom av den 21 december 2011, Frankrike/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 79, och dom av den 13 februari 2014, Ungern/kommissionen, C-31/13 P, EU:C:2014:70, punkt 82).

50 Mot bakgrund av ovanstående kan överklagandet inte vinna bifall på den andra, den tredje och den fjärde delen av den första grunden.

51 Vad slutligen gäller den sjätte delen av denna grund – nämligen att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den bedömde parlamentets påstådda åsidosättande av klagandens rätt till försvar – erinrar domstolen om följande. Principen om att rätten till försvar ska iakttas i alla förfaranden som inleds mot en person, och som kan leda till en rättsakt som går denne emot, är en allmän princip i unionsrätten som ska iakttas även när det saknas särskilda regler om detta. Denna princip innebär ett krav på att adressater av beslut som på ett påtagligt sätt påverkar deras intressen ska beredas tillfälle att på ett ändamålsenligt sätt yttra sig angående de omständigheter som läggs dem till last (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 februari 1992, Nederländerna m.fl./kommissionen, C-48/90 och C-66/90, EU:C:1992:63, punkterna 44 och 45, dom av den 24 oktober 1996, kommissionen/Lisrestal m.fl., C-32/95 P, EU:C:1996:402, punkt 30, och dom av den 9 juni 2005, Spanien/kommissionen, C-287/02, EU:C:2005:368, punkt 37).

52 Klaganden har i denna delgrund gjort gällande att tribunalen, i punkt 37 i den överklagade domen, gjorde fel då den fann att det förhållandet att klagandens skrivelse av den 27 juni 2013 inte skickades till kvestorerna inte innebar något åsidosättande av klagandens rätt till försvar, eftersom dessa kvestorer lämnat sitt yttrande utan att känna till klagandens ståndpunkt.

53 Det framgår i detta hänseende av punkterna 32–39 i den överklagade domen att tribunalen prövade om klagandens rätt till försvar, i brist på ett särskilt förfarande för inkassering av felaktigt utbetalda belopp i förordning nr 966/2012, hade iakttagits i det förfarande som ledde fram till det omtvistade beslutet. Tribunalen konstaterade, i punkt 33 i den överklagade domen, utan att detta har ifrågasatts av klaganden i dennes överklagande, att ”generalsekreteraren dels hörde klaganden, dels rådgjorde med kvestorerna” innan det omtvistade beslutet fattades.

54 Klaganden har inte heller påstått att tribunalen gjorde en missbedömning vid sin bedömning av de faktiska omständigheterna, i punkt 36 i den överklagade domen, enligt vilken bedömning kvestorerna, i motsats till vad klaganden påstod inför tribunalen, inte fattat något beslut i det förfarande som ledde fram till det omtvistade beslutet, utan endast rådfrågats utan att deras yttrande var bindande för generalsekreteraren när beslutet fattades.

55 Såsom tribunalen fann i punkt 37 i den överklagade domen, och utan att detta har ifrågasatts av klaganden i dennes överklagande, finner domstolen att även om parlamentet medgett att skrivelsen av den 27 juni 2013 inte skickades till kvestorerna, så utgör denna skrivelse endast ett protokoll, som upprättats av klaganden, från när klaganden hördes inför generalsekreteraren. När det inte finns någon annan omständighet som visar på vilket sätt det förhållandet att denna skrivelse inte skickades till kvestorerna i samband med att de rådfrågades innebär ett åsidosättande av de krav som följer av

klagandens rätt till försvar (se punkt 51 ovan), finner domstolen att tribunalen gjorde en riktig bedömning när den underkände klagandens argument angående ett åsidosättande av klagandens rätt till försvar. Den sjätte delen av den första grunden för överklagandet ska därför underkännas.

56 Av det ovan anförda följer att överklagandet inte kan vinna bifall på någon del av den första grunden.

Den andra grunden

Parternas argument

57 Klaganden har genom sin andra grund gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den, i punkt 54 i den överklagade domen, bedömde att bevisbördan för att ersättningen för kostnader för assistentstöd till parlamentsledamöter använts i enlighet med bestämmelserna för kostnadsersättning i förfarandet om återkrav av denna ersättning ålåg klaganden och inte parlamentet. Tribunalen borde med tanke på omständigheterna – dels att klaganden hade uppfyllt de villkor som föreskrivs i denna reglering för beviljande av nämnda ersättning vid den tid den begärdes, dels att det omtvistade beslutet fattades mer än nio år efter det att klagandens mandatperiod hade avslutats – ha funnit att parlamentet hade bevisbördan.

58 Parlamentet har gjort gällande att denna grund – i den mån den avser en felaktig tillämpning av bestämmelserna för kostnadsersättning, när det gäller bevisbördan för att ersättningen för assistentstöd till parlamentsledamöter använts på rätt sätt – är verkningslös, eftersom den riktar sig mot sådana domskäl i den överklagade domen som angetts för fullständighetens skull. I den del grunden rör ett åsidosättande av principen om skälig tid vad beträffar bevisbördan, saknar grunden enligt parlamentets mening fog.

Domstolens bedömning

59 Den andra grunden – i den del det gjorts gällande att tribunalen gjort en felaktig rättstillämpning när den, i punkt 54 i den överklagade domen, fann att ”det ankom ... på [klaganden] att lägga fram den bevisning som krävdes för att visa att det felaktigt i det [omtvistade] beslutet angavs att klaganden inte lagt fram någon bevisning som styrker att de berörda parlamentsassistenterna utfört arbete som parlamentsassistenter i den mening som avses i artikel 14 i bestämmelserna för kostnadsersättning” – riktar sig mot domskäl i den överklagade domen som endast angetts för fullständighetens skull. Det framgår nämligen av punkt 54 att klagandens invändning att parlamentet har bevisbördan framfördes för första gången inför tribunalen i samband med repliken, och att den därför avvisades av tribunalen.

60 Detta innebär att denna grund, med tillämpning av den rättspraxis som anges i punkt 49 i denna dom, saknar verkan och ska lämnas utan avseende.

61 I den mån klaganden även har gjort gällande att tribunalen felaktigt fördelat bevisbördan till förmån för parlamentet när det gäller frågan om ersättningen för kostnader för assistentstöd till parlamentsledamöter använts enligt bestämmelserna för kostnadsersättning, trots den långa tid som förflutit mellan slutet på ledamotens mandatperiod och dagen då det omtvistade beslutet fattades, finner domstolen följande. Av handlingarna i målet vid tribunalen framgår det att någon sådan argumentation inte framfördes inför tribunalen. Detta argument är således nytt och kan, i enlighet med domstolens fasta praxis, inte prövas i sak (dom av den 8 mars 2016, Grekland/kommissionen, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punkt 55 och där angiven rättspraxis).

62 Överklagandet kan följaktligen inte vinna bifall på den andra grunden.

Den tredje grunden

Parternas argument

63 Klaganden har genom sin tredje grund gjort gällande att tribunalen åsidosatte den kontradiktoriska principen, eftersom den inte prövade om det skett ett åsidosättande av artikel 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), trots att parlamentet, såsom en av unionens institutioner, är skyldig att följa Europakonventionen.

64 Vidare har klaganden anfört att principen om opartiskhet, sådan den följer av artikel 6 i Europakonventionen, har en vidare räckvidd än principen om god förvaltningssed som tribunalen tillämpade i den överklagade domen för att pröva den motsvarande grund som gjordes gällande i talan inför tribunalen. Tribunalen åsidosatte således även principen om opartiskhet.

65 Parlamentet anser att överklagandet ska avvisas såvitt avser den tredje grunden, eftersom klaganden endast upprepar argument som redan framförts inför tribunalen. Denna grund stödjer sig för övrigt på en felaktig tolkning av den överklagade domen, eftersom tribunalen i vederbörlig ordning angett skälen för varför den underkände den grund som avsåg generalsekreterarens påstådda partiskhet. Artikel 6 i Europakonventionen kan i vilket fall som helst inte vara tillämplig på förfarandet inför generalsekreteraren.

Domstolens bedömning

66 När det gäller parlamentets argument att överklagandet ska avvisas såvitt avser den tredje grunden, påpekar domstolen följande. Det följer av den rättspraxis som angetts i punkt 37 ovan att om en part ifrågasätter tribunalens tolkning eller tillämpning av unionsrätten kan de rättsfrågor som prövades av tribunalen på nytt tas upp till prövning i målet om överklagande. Om så inte var fallet skulle överklagandeinstitutet förlora en del av sin betydelse. Detta argument gör sig än mer gällande när det har gjorts gällande att tribunalen felaktigt underlåtit att pröva en av klagandens grunder (se beslut av den 22 juni 2004, Meyer/kommissionen, C-151/03 P, ej publicerat, EU:C:2004:381, punkt 50).

67 Klaganden har genom sin tredje grund gjort gällande just att tribunalen underlåtit att pröva klagandens argument att artikel 6 i Europakonventionen åsidosatts i målet. Den tredje grunden för överklagandet kan således tas upp till prövning.

68 Det ska i denna del påpekas att klaganden – genom argumentet att tribunalen inte prövat den invändning som hänför sig till artikel 6 i Europakonventionen – i själva verket klandrar tribunalen för att inte, i samband med prövningen av invändningen om åsidosättande av principen om opartiskhet, ha prövat det argument som klaganden framförde för första gången i repliken, nämligen att denna princip även slås fast i nämnda artikel 6, som gäller för parlamentet i egenskap av en unionsinstitution.

69 Enligt fast rättspraxis kan tribunalens skyldighet att motivera sina domar dock inte tolkas så att den är tvungen att i detalj bemöta varje argument som framförs (se dom av den 9 september 2008, FIAMM m.fl./rådet och kommissionen, C-120/06 P och C-121/06 P, EU:C:2008:476, punkt 91, och beslut av den 29 oktober 2009, Portela/kommissionen, C-85/09 P, ej publicerat, EU:C:2009:685, punkt 31). Tribunalens motivering kan således vara underförstådd under förutsättning att den ger de berörda personerna möjlighet att få reda på skälen till tribunalens avgörande och under förutsättning att domstolen kan få tillräckligt underlag för att utöva sin kontroll (se, bland annat, dom av den 22 maj 2008, Evonik Degussa/kommissionen, C-266/06 P, EU:C:2008:295, punkt 103, och dom av den 8 mars 2016, Grekland/kommissionen, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punkt 38).

70 Mot bakgrund av denna rättspraxis kan följande konstateras. Även om tribunalen, i punkterna 63–68 i den överklagade domen, inte uttryckligen uttalade sig om artikel 6 i Europakonventionen, så framgår det likväl klart av tribunalens domskäl att den tagit ställning till den invändning som hänför sig till principen om opartiskhet genom att avslå nämnda invändning med en motivering som ger klaganden möjlighet att förstå varför tribunalen fattade sitt beslut och domstolen möjlighet att utöva sin kontroll. Tribunalen har i detta hänseende bland annat, i punkt 63 i den överklagade domen, konstaterat att principen om god förvaltningssed, som ska tillämpas av alla unionsinstitutioner, medför en skyldighet för varje institution att på ett opartiskt sätt pröva alla relevanta uppgifter i ärendet. Tribunalen påpekade för övrigt, i punkt 64 i domen, att generalsekreteraren ska avge en högtidlig försäkran inför parlamentspresidiet om att opartiskt och samvetsgrant utföra sitt ämbete. Tribunalen fann därefter, efter en utförlig prövning, i punkterna 65–68 i sin dom, att generalsekreteraren inte försummat sina plikter när han fattade det omtvistade beslutet. Tribunalen bedömde således, i punkterna 63–68 i den överklagade domen, klagandens invändning om att principen om opartiskhet hade åsidosatts.

71 För övrigt kan det – utan att det är nödvändigt att uttala sig om frågan huruvida artikel 6 i Europakonventionen är tillämplig på ett administrativt förfarande om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp som genomförs av parlamentet – påpekas att klaganden endast har hävdat att den princip om opartiskhet som följer av denna bestämmelse har en vidare räckvidd än enligt principen om god förvaltningssed, men klaganden har inte lagt fram något som helst rättsligt argument som kan kullkasta tribunalens bedömning i punkterna 63–68 i den överklagade domen.

72 Detta argument ska därför avvisas med stöd av domstolens fasta praxis, som ger vid handen att det i ett överklagande klart ska anges på vilka punkter den överklagade domen ifrågasätts samt de rättsliga grunder som åberopas specifikt till stöd för yrkandet om upphävande (dom av den 11 april 2013, Mindo/kommissionen, C-652/11 P, EU:C:2013:229, punkt 21, och dom av den 3 oktober 2013, Inuit Tapiriit Kanatami m.fl./parlamentet och rådet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punkt 46).

73 Överklagandet kan således inte vinna bifall på klagandens tredje grund.

Den fjärde grunden

74 Genom sin fjärde grund har klaganden gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den fastställde att kravet på återbetalning av felaktigt utbetalda belopp inte hade preskriberats. Denna grund består av fyra delar. Den tredje delen av grunden ska prövas först och den första och den andra delgrunden ska prövas gemensamt.

Den fjärde grundens tredje del

– Parternas argument

75 Genom den tredje delen av den fjärde grunden har klaganden gjort gällande att tribunalen åsidosatte principen om skydd för berättigade förväntningar när den fastställde att klaganden inte kunde förutsätta att de belopp som utbetalats till honom i form av ersättning för kostnader för assistentstöd till parlamentsledamöter inte längre skulle återkrävas på grund av att det gått lång tid mellan den tidpunkt då dessa belopp betalades ut till honom och dagen då det omtvistade beslutet fattades.

76 Parlamentet har bestritt klagandens argument.

– Domstolens bedömning

77 För att principen om skydd för berättigade förväntningar ska kunna åberopas krävs det att tydliga försäkringar som är ovillkorliga och samstämmiga samt härrör från behöriga och tillförlitliga källor har meddelats den berörde av de behöriga unionsinstitutionerna (se, bland annat, dom av den 22 juni 2006, Belgien och Forum 187/kommissionen, C-182/03 och C-217/03, EU:C:2006:416, punkt 147, och dom av den 7 april 2011, Grekland/kommissionen, C-321/09 P, EU:C:2011:218, punkt 45).

78 Tribunalen fann i detta hänseende, i punkt 80 i den överklagade domen, att klaganden inte anfört något argument till stöd för att han under de förevarande omständigheterna fått berättigade förväntningar om att de berörda beloppen inte kunde återkrävas. Tribunalen påpekade för övrigt att de uppgifter som den förfogade över angående hur förfarandet mot klaganden hade förflutit uteslöt att klaganden kunnat nära sådana förväntningar, även trots den långa period som gått sedan omständigheterna som låg till grund för det omtvistade beslutet.

79 Mot bakgrund av den rättspraxis som anges i punkt 77 i denna dom, finner domstolen att tribunalen gjort en korrekt bedömning när den fann att endast den omständigheten att det gått lång tid mellan den tidpunkt då dessa belopp betalats ut och den dag då det omtvistade beslutet fattades inte i sig, och i avsaknad av andra relevanta uppgifter, räcker för att skapa berättigade förväntningar hos klaganden om att de berörda beloppen inte längre kommer att återkrävas.

80 Tribunalen gjorde således en riktig bedömning när den underkände klagandens invändning om ett åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar.

81 Av detta följer att överklagandet inte kan bifallas på den fjärde grundens tredje del.

Den fjärde grundens första och andra delar

– Parternas argument

82 Klaganden har genom den första delen av sin fjärde grund gjort gällande att tribunalen åsidosatte förordning nr 1605/2002 och förordning nr 478/2007 när den fann att de belopp som återkrävdes enligt det omtvistade beslutet inte hade preskriberats, när den borde ha funnit att de belopp som utbetalades under år 2001 och i början av år 2002 hade preskriberats år 2007, i enlighet med den preskriptionstid på fem år som föreskrivs i förordning nr 1605/2002. När det gäller de belopp som utbetalades under andra halvan av år 2002 och fram till år 2004, kunde preskriptionstiden inte ha avbrutits genom ikraftträdandet av förordning nr 478/2007, i vilken det preciserades att preskriptionstiden på fem år började löpa i och med utgången av den tidsfrist som meddelats gäldenären i debetnotan. Ingen debetnota hade nämligen utfärdats av parlamentet i detta fall under den återstående preskriptionstiden.

83 Genom den andra delen av den fjärde grunden har klaganden gjort gällande att tribunalen åsidosatte förbudet mot retroaktiv tillämpning, genom att underkänna klagandens argument att den omtvistade debetnotan, som utfärdats med stöd av den delegerade förordningen nr 1268/2012, inte kunde avbryta de preskriptionstider som gick ut år 2009.

84 Parlamentet har bestritt klagandens argument.

– Domstolens bedömning

85 Klaganden har genom den första och den andra delen av den fjärde grunden gjort gällande att det i den unionslagstiftning som var i kraft då de omtvistade beloppen utbetalades föreskrevs en preskriptionstid på fem år för unionens fordringar mot tredje man, och att regeln om när denna preskriptionstid börjar löpa, nämligen att den börjar löpa det datum som anges i debetnotan, inte antogs förrän under år 2007.

86 Domstolen har redan fastställt att artikel 73a i förordning nr 1605/2002, i vilken det fastställdes en preskriptionstid för unionens fordringar på fem år, inte i sig, utan dess genomförandebestämmelser, med framgång kan åberopas i syfte att fastställa att en fordran från unionen är preskriberad (se dom av den 13 november 2014, Nencini/parlamentet, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punkterna 43 och 44).

87 I denna artikel 73a, som ska läsas tillsammans med de genomförandebestämmelser för artikeln som föreskrivs i artikel 85b i förordning nr 2342/2002, föreskrivs en preskriptionstid på fem år för att göra det möjligt för unionens organ att inkassera unionens fordringar på tredje man, och preskriptionstiden börjar löpa i och med utgången av den tidsfrist som meddelats gäldenären i debetnotan (se dom av den 13 november 2014, Nencini/parlamentet, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punkterna 45 och 46).

88 Denna tolkning gäller även för artikel 81 i förordning nr 966/2012 och för artikel 93 i den delegerade förordningen nr 1268/2012, som var i kraft då det omtvistade beslutet fattades, eftersom dessa bestämmelser i huvudsak motsvarar artikel 73a i förordning nr 1605/2002 respektive artikel 85b i förordning nr 2342/2002.

89 Tvärtemot vad klaganden tycks anse angavs det inte någon tidsfrist i dessa bestämmelser inom vilken en debetnota skulle ha delgetts gäldenären räknad från den dag då den aktuella fordran uppstod (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 november 2014, Nencini/parlamentet, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punkt 47). Tribunalen har således korrekt bedömt att de fordringar som avses i det omtvistade beslutet inte var preskriberade och att det omtvistade beslutet inte fattats i strid med förbudet mot retroaktiv tillämpning.

90 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den fjärde grundens första och andra delar.

Den fjärde grundens fjärde del

– Parternas argument

91 Klaganden har genom den fjärde delen av sin fjärde grund gjort gällande att tribunalen missuppfattat innebörden av principen om en skälig tid genom att inte beakta alla relevanta omständigheter i målet. Klaganden anser att tribunalen, med tanke på de aktuella beloppens storlek, målets enkla karaktär och klagandens exemplariska uppträdande, borde ha funnit att den tid på nästan tio år som förflutit mellan slutet på klagandens mandatperiod och den tidpunkt då parlamentet fattade det omtvistade beslutet inte är att anse som skälig.

92 Parlamentet anser i första hand att tribunalen i detta fall inte borde ha prövat frågan om skälig handläggningstid hade iakttagits eller ej, eftersom denna fråga inte gjordes gällande av klaganden inför tribunalen. Om det emellertid skulle anses att tribunalen ex officio prövade grunden om att en skälig handläggningstid inte iakttagits, gjorde tribunalen en felaktig rättstillämpning, eftersom denna grund inte ingår i den kategori av grunder som kan eller ska prövas ex officio av tribunalen. Tribunalen borde, i vilket fall som helst, ha berett parterna tillfälle att framföra sina synpunkter i denna fråga. Under dessa omständigheter har parlamentet yrkat att domstolen ska ersätta domskälen i den överklagade domen med sina egna domskäl.

93 I andra hand anser parlamentet att tribunalen inte åsidosatt principen om en skälig handläggningstid.

– Domstolens bedömning

94 Domstolen har redan fastställt att frågan om en preskriptionsfrist har iakttagits inte kan prövas ex officio av unionsdomstolen, utan måste väckas av den berörda parten (dom av den 8 november 2012, Evropaïki Dynamiki/kommissionen, C-469/11 P, EU:C:2012:705, punkt 51 och där angiven rättspraxis). I detta mål är det klarlagt att klaganden uttryckligen inför tribunalen invänt att parlamentet dröjt för länge med att agera och att fastställa fordran. Därmed anser klaganden att parlamentet åsidosatt bestämmelserna i förordningarna nr 1605/2002 och 2342/2002, i vilka det föreskrivs preskriptionsbestämmelser som är tillämpliga på unionens fordringar mot tredje man.

95 I detta sammanhang gjorde tribunalen, såsom framgår av punkt 89 i denna dom, helt riktigt bedömningen att det inte fanns någon unionsbestämmelse som preciserade den tidsfrist inom vilken en debetnota, det vill säga den rättsakt genom vilken gäldenären får kännedom om unionsinstitutionens fastställda fordran, skulle delges gäldenären.

96 Det framgår av domstolens praxis att rättssäkerhetsprincipen, under sådana förhållanden, kräver att unionsinstitutionerna utövar sina befogenheter inom skälig tid (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 september 2002, Falck och Acciaierie di Bolzano/kommissionen, C-74/00 P och C-75/00 P, EU:C:2002:524, punkterna 139–141 och där angiven rättspraxis, dom av den 28 februari 2013, Omprövning Arango Jaramillo m.fl./EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, punkt 28, och dom av den 13 november 2014, Nencini/parlamentet, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punkterna 47 och 48), såsom även tribunalen slog fast i punkt 81 i den överklagade domen.

97 Av detta följer att tribunalen, i punkterna 81–87 i den överklagade domen, i avsaknad av ledning i tillämpliga bestämmelser och med beaktande av omständigheterna i målet, gjorde en riktig bedömning av klagandens argument om att parlamentet dröjt för länge med att fastställa dess fordringar på honom, även utifrån principen om skälig tid.

98 Parlamentets invändningar (se punkt 92 ovan) ska således ogillas. Domstolen ska därmed pröva den fjärde delen av klagandens fjärde grund, genom vilken delgrund klaganden har gjort gällande att tribunalen missförstod innebörden av principen om skälig tid.

99 Frågan huruvida en handläggningstid ska anses vara skälig ska bedömas med hänsyn till samtliga omständigheter i det enskilda fallet och i synnerhet med hänsyn till tvistens betydelse för den berörde, ärendets komplexitet och de olika steg i förfarandet som unionsinstitutionen har vidtagit samt parternas uppträdande under förfarandets gång (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juli 2004, Spanien/kommissionen, C-501/00, EU:C:2004:438, punkt 53, dom av den 7 april 2011, Grekland/kommissionen, C-321/09 P, EU:C:2011:218, punkt 34, och dom av den 28 februari 2013, Omprövning Arango Jaramillo m.fl./EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, punkt 28 och där angiven rättspraxis).

100 Bedömningen av huruvida en handläggningstid är skälig kan nämligen inte fastställas med hänvisning till en bestämd längsta tidsgräns som fastställts på ett abstrakt sätt (dom av den 7 april 2011, Grekland/kommissionen, C-321/09 P, EU:C:2011:218, punkt 33, och dom av den 28 februari 2013, Omprövning Arango Jaramillo m.fl./EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, punkterna 29 och 30).

101 När det gäller de särskilda omständigheterna i förevarande fall har domstolen redan preciserat att ändamålet med artikel 73a i förordning nr 1605/2002, vilken artikel i huvudsak motsvarar artikel 81 i förordning nr 966/2012, är att tidsbegränsa möjligheten att inkassera unionens fordringar på tredje man i syfte att tillgodose principen om sund ekonomisk förvaltning. I detta syfte fastställs i den artikel en tidsfrist på fem år. Domstolen har även preciserat att det i artikel 85b i förordning nr 2342/2002, som motsvarar artikel 93.1 i den delegerade förordningen nr 1268/2012, föreskrivs att denna frist

börjar löpa i och med utgången av den tidsfrist som meddelats gäldenären i debetnotan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 november 2014, Nencini/parlamentet, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punkt 45).

102 Med avseende på denna artikel 73a har det fastställts att – i avsaknad av vägledning i tillämpliga bestämmelser om inom vilken tidsfrist en debetnota från en unionsinstitution ska delges gäldenären – denna tidsfrist i princip ska antas vara oskälig när delgivningen sker efter utgången av en period på fem år räknad från den tidpunkt då institutionen normalt sett hade kunnat göra gällande sin fordran (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 november 2014, Nencini/parlamentet, C-447/13 P, EU:C:2014:2372, punkterna 48 och 49).

103 Mot bakgrund av artikel 78.1 och 78.2 i förordning nr 966/2012 och artiklarna 81 och 82 i den delegerade förordningen nr 1268/2012, finner domstolen att en unionsinstitution normalt sett kan göra sin fordran gällande från och med den tidpunkt då institutionen förfogar över styrkande handlingar som gör det möjligt att fastställa att fordran är säker, likvid och har förfallit till betalning eller då den hade kunnat förfoga över sådana styrkande handlingar om den agerat med erforderlig skyndsamhet.

104 I detta sammanhang ska det preciseras att den tid på mer än fem år som förflutit mellan den tidpunkt då institutionen normalt sett kunnat göra gällande sin fordran och tidpunkten då debetnotan delgavs inte automatiskt medför ett åsidosättande av principen om skälig handläggningstid. Enligt den rättspraxis som angetts i punkt 99 i denna dom ska det även prövas om en sådan tidsåtgång kan förklaras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

105 Domstolen har i enlighet med detta, i punkt 49 i domen av den 13 november 2014, Nencini/parlamentet (C-447/13 P, EU:C:2014:2372), hänvisat till den period på fem år som avses i denna punkt inte såsom en högsta gräns som, om den överskrids, innebär att institutionens delgivning av gäldenären av debetnotan, oberoende av omständigheterna i det enskilda fallet, nödvändigtvis ska anses ha skett inom oskälig tid, utan till stöd för den presumtion, som kan brytas, som nämns i punkt 102 i denna dom.

106 På samma sätt kan en delgivning av en sådan debetnota inom en kortare tid än fem år – i ett ärende som på grund av sin enkla beskaffenhet, tvistens stora betydelse för gäldenären eller unionsinstitutionens bristande skyndsamhet, bland annat när det gäller att skaffa fram styrkande handlingar som möjliggör för institutionen att fastställa att en fordran är säker, likvid och förfallen till betalning – inte anses uppfylla de krav som följer av principen om skälig handläggningstid. I ett sådant fall ankommer det på gäldenären att bevisa att en sådan tid som är kortare än fem år är att anse som oskälig.

107 I förevarande fall har parlamentet, genom det omtvistade beslutet, begärt att klaganden ska återbetala ett ytterligare belopp som parlamentet utbetalat till klaganden i form av ersättning för kostnader för assistentstöd till parlamentsledamöter, utöver det belopp som parlamentet redan återkrävt i generaldirektörens beslut om återbetalning av den 4 mars 2009. Denna extra begäran om återbetalning gjordes efter det att Olaf, den 14 oktober 2011, avlämnat sin rapport, av vilken det framgår att ingen av klagandens tre assistenter utförde arbete som assistent åt en parlamentsledamot. Domstolen finner att parlamentet, under dessa förhållanden, i detta fall normalt sett kunde göra gällande sin fordran, i den mening som avses i punkt 103 i denna dom, från den dag då rapporten avlämnades. Eftersom den omtvistade debetnotan utfärdades av parlamentet den 5 juli 2013, kan den tid inom vilken denna debetnota delgavs klaganden inte anses vara oskälig.

108 Tribunalen kunde följaktligen, i enlighet med den rättspraxis som anges i punkt 99 i denna dom, utan att göra någon felaktig rättstillämpning, fastställa att parlamentet inte åsidosatt sina skyldigheter enligt principen om skälig handläggningstid när det fattade det omtvistade beslutet och utfärdade den

omtvistade debetnotan, mot bakgrund av omständigheterna i målet, bland annat de som avser unionsinstitutionens agerande och skyndsamhet under handläggningen av det förfarande som ledde fram att beslutet fattades och notan utfärdades.

109 Mot bakgrund av ovanstående kan överklagandet inte vinna bifall på den fjärde delen av den fjärde grunden.

110 Överklagandet kan således inte bifallas såvitt avser någon av delgrunderna i den fjärde grunden.

Den femte grunden

111 Klaganden har genom sin femte grund gjort gällande att tribunalen felaktigt ogillade klagandens yrkande om ogiltigförklaring av den omtvistade debetnotan, då tribunalen borde ha funnit att de belopp som återkrävdes genom det omtvistade beslutet hade preskriberats och därför borde ha ogiltigförklarat debetnotan.

112 Parlamentet anser att de argument som har utvecklats av klaganden i samband med denna grund endast är en upprepning av de argument som redan framförts inför tribunalen. Argumenten kan, i vilket fall som helst, inte godtas, eftersom klaganden felaktigt har påstått att återkravet av de belopp som avses i det omtvistade beslutet har preskriberats.

113 När det gäller den femte grunden gör domstolen följande bedömning. Domstolen har ogillat överklagandet såvitt avser den fjärde grunden, som avsåg åsidosättande av preskriptionsreglerna och av principen om skälig handläggningstid. Som en konsekvens av detta, och av samma skäl, finner domstolen att överklagandet inte heller kan vinna bifall på den femte grunden.

114 Eftersom överklagandet inte kan bifallas på någon av de grunder som anförts, ska det ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

115 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet ogillas.

116 Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 i rättegångsreglerna ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

117 Parlamentet har yrkat att klaganden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom klaganden har tappat målet, ska parlamentets yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

1) Överklagandet ogillas.

2) Jean-Charles Marchiani ska ersätta rättegångskostnaderna.

Underskrifter